

◆ EESTI ◆
SPORDILEHT

Üleskutse.

Kodanikud!

Toetage skoutide liikumist!

Eesti Skoutide Maleva häälekandja „EESTI SKOUT“i ainelise seisukorra kindlustamiseks korraldatakse siseministeriumi lubaga üleriikline avalik rahaline korjandus. „Eesti Skout“ on üleriikliku skoutide organisatsiooni vaimline tsentrum, temast oleneb suurel määral terve organisatsiooni töö ja selle tagajärjed.

Kodanikud! Siin on Teil võimalus aidata skoute nende kõrgete aadete poole rühkimisel, on võimalus kasvada ja täiendada lasta tugevatel noortel, kellest kord peavad saama mehised mehed, ausad ja õiglased riigi kodanikud. Ärgu keegi saatku ühtki noort korjajat tühjade kätega minema, kui nad tulevad Teile, selgitades skoutluse põhimõtteid ja eesmärke. Ohverdagu igaüks oma jõudu mööda, igaüks nii, kuidas see kellegil võimalik.

„Eesti Skout'i“ toimetus.

Hind 15 marka.

Eesti Spordileht

Toimetaja Harald Tammer
Väljaandja Eesti Spordi Liit

III. aastakäik.

Neljapäeval, 5. Jaanuaril 1922.

Nr. 1.

Kuulutuste hinnad:	Eesti Spordileht	Tellimishind:
Terve lehekülj . . . . . 3000 mk.	ilmub igal neljapäeval.	Terve aasta peale . . . 500 mk.
1/2 " . . . . . 1600 "	Toimetus ja talitus: Tallinn,	1/2 " " . . . . . 275 "
1/4 " . . . . . 900 "	Pikk tän. 47, tel. 10-02,	1 kuu " . . . . . 50 "
1/8 " . . . . . 500 "	postkast 70.	Väljamaale poole kallim.
1/16 " . . . . . 300 "		
Aasta- ja võistluste kuulutused 50% odavamad.		

Rekordidest.

Kas on rekordid kahjulikud ja kas on sport mõeldav ilma rekordideta?

H. T.

Tarapita sünnipäivist on sporti meie ajakirjaduses uue õhinaga arvustatud. Kui ratsutasid välja kirjanikud sõna-piitsade ja sõna-ahingutega loova vaimu kaitseks, siis ruttasid tekkind opositsiooni kasutama ka kõiksugu kohvitantad ja ajaleheneegrid, kes ju ammugi haistnud värsketele tuule tõmbust oma väikekodanlikes mõnulemises, tundes midagi kipitavat südame päälle korjuvat ja kartes oma nudiks põetud ilmavaatele nohu omandada. Tarapita tormiline sõjahüüd on hiljem põhjalikumalt seletust oma juhtide poolt leidnud, milles teatud leplikkust spordi vastu on näidatud ja tõendatud, et neist on valesti arusaadud. Nad ütlevad, et neil õige kehalse kasvatus vastu midagi ei olla, vaid mõistavad hukka ainult ühekülgset. Sellega on meeeldi kõik arusaajad sportlased peri ja ei ole kunagi ühekülgset neil ideaaliks olnud. Väikekodanlased aga jorutavad ja pidutsevad edasi, tundes kui mingit lunastust saanud olevat, omi patte spordi turjale veeretades ja omi rasvaid läikivaid nägusid rekordide taha peites. Nad naeratavad süütult: hävitage rekordid ja sportiline hasart, siis hakkame jälle muusasid austama. Ent see on vale. Sest kõik, mis tõusev ja edasipüüdev on vas-

tik neile! Neile on ainult avanend hää võimalus kuidagi „kultuuri“ poolehoidjana esineda ja osaks saand au „kunsti ja loova vaimu kaitseks“ sõna võtta.

Siin on vaja mehiselt selle käratseva karjale vastu astuda, kes kudrutavad ja kriiskavad läbisegi: „meil pole tarvis rekordimehi“, „maha sport, ta rikub südant ja halvab mälu.“

Kuid häda teile, teie variseerid ja valelikud! Teie paistate läbi kõigi oma rikutud südame, kopsu ja maksadega, oma solgitud, patuse vere ja mäluga, ja õredate sõnakõlksudega. Teie ei ole kaugelenägijad, teie tunnete, et on tekkimas uus ümbrus ja uued olud, millesse teie ei sünni ja sirutate selleks oma sõrad vastu, kui aja raudne vanker teid paratamatult lohistab enese järel. Teile pole vastik mitte ainult rekord spordis, vaid ka rekord igal teisel alal, — kõik olgu ühetasane, ümarmargune, värvitu, nudi. Olete loond inimese ideaali oma näo järel, kõik mis on üle kasvanud teie küünarpuust, tuleb nurga heita, tuleb tõmmata piir spordis ja kunstis (kui see juba tõmmatud pole), millest kõrgemale hüpata on patt enese ja ligemiste vastu. Teie ei pane tähele ümbrust ega muutuvaid olusid. — valitseks ainult teie õnnis uinang, kohvi, klatsh ja kartuli piiritus!

* * *

Miks on sportline rekord hukkamõistetavam ja kardetavam, kui rekord mõnel teisel alal? Ta röövida aega ja tahtmist inimese vaimliseks arenemiseks ja mõjuda terviseliselt halvasti. Kuid kumbki olekus pole õige, on tehtud ainult pääliskaudsel vaatlusel. Meil on teateid kogutud, et meie sportlased spordivad keskmiselt 1 tund 12 min. päevas. Kas on see aeg nii suur, et röövib kõik võimalused vaimliseks arenemiseks? Ei usu et meie inimesed nii amerikalikud on, et iga minut neil loetud oleks. Hoopis selle vastu, aega on küllalt logelemiseks, kinos istumiseks ja muuks. Leiame parema olevat 1 t. 12 min. värskes õhus intensiivselt sportida, kui 2—3 tundi kinos istuda või koguni öö läbi kusagil tolmuses urkas tantsu uhtuda. Tean praegu meie rekordimehi iseäranis teravalt hariduse ja vaimlise arenemise tarvidust tundvat, edasiõppivat, väljamaa reisudel avardund silmaringi tõttu. Vaadeldes väljamaa sportlasi, leime, et neist vähemalt 75% üliõpilasi on. Järjekult ei näi sport vaimlise arenemise peale kahjulikult mõjuvat, usun enim vastupidist, teda sellele ergutavat. Võtame näituse. Kingsepp või rätsepp, sattudes sportima ja pääsedes kavakindla harjutamisega mingi rekordini, tunneb oma väärtust tõusvat, pääseb seltskonda, tunneb äkitselt mingit puudust oma kasvatuses ja kohmetust, püüab aga seda nüüd võimalikult tasandada eneseharimisega, et oma „au“ kohaselt igatpidi esineda. Niisama ei tea ühtki juhust, kus keegi sportimise pärast õppimise oleks kõrvale heitnud. Teatagi aga meie praeguste paremate sportlaste hulgas isikuid, kes kord laiskuse või ulakuse tõttu õppimise olid sunnitud katkestama, hiljem sport neis kõva distsipliini ja enesevalitsemist on kasvatanud, neid uuesti õppimise ja vaimlise arenemise teedele pöörand.

Kas mõjuvad rekordid halvasti tervele päale? Kes püüab mingil alal teatud rekordini jõuda, peab väga korralikult elama ja sportima. Peab loobuma täiesti alkoholist, paljuist lõbustusist (mitte vaimlisist), peab keha puhta hoidma, hooliga harima, kõiki tema avaldusi tähele panema. Ühtlasi väga mõõdukalt sportima, teatud ajal ja teatud määral, kindlate juhtnööride ja kogemuste najal. Peab lugema kõike spordi alal ilmuvat kirjandust, jälgima spordi edusamme, väljamaa sportlastega alalist ühendust pidama. Ai-

nult sel teel võivad inimesed rekordideni (mis määratu kõrguseni on aetud) jõuda, mitte ainult mõttetu toorejõulise kuulide ja ketaste pildumisega ja jooksmisega ööd-päevad kokku, nagu meil näib arvatavat.

Väljamaal on ülikoolides ja seltsides olemas asjatundjad-treenerid, kõrgema haridusega isikud, kelle hooleks noorsoo sportline arendamine. Seal muidugi terve rikkumisi ette ei tule. Usun, et meil üksikuid, spordi läbi kannatanuid võib olla, kuid nende ohvrid ei jää kasutuiks, nende eksimised ja kannatused on lunastuseks kogu järeltulevale noorsoole, kes nende kogemusi ja näpunäiteid kasutama saavad. On mitmete väljamaa arste poolt tõendatud, et korraliku sportimise (mille tagajärjeks andelise isiku juures rekordid) läbi märksa vähem tervele kahju tehtakse, kui hookaupa, „nühapäeva-sportimise“ läbi.

Kas on sport mõeldav ilma rekordideta? Ei ole. Ainult rekordid on need, mis kogu ilma sportlist liikumist vee peal kannavad. On tarvis midagi reaalselt, silmaganähtavaid, käegakatsutavaid tagajärgi. muidu kuivab ta kokku. Nii on juba elu. Ei saa ühelegi liikumisele kriipsu ette tõmmata — arene siit saadik. Ehk lubate veel üks tsendimeeter kõrgemale hüpata! — Aga hüpake madalamalt, näidake rohkem plastikat, ilu. — Ei saa madalalt, sest spordi ilu just seisab tema vormis, tehnikas, mida kõrgemale tagajärg tõuseb, seda suurem tema ilu element (sellest järgmine kord), mitte vastupidi — kus ainult toores jõud tegutseb. Rekord ja mõõt on spordis samagi, kui luules oma rütmid ja meetrid . . .

Ainult võistluse pärast sporditakse, olgu lõbu, ilu, kuulsus või au selle sihiks. Ainult võistlus kihutab noori paljuist mõnususist lahti ütlema, karskelt, puhtalt ja korralikult elama. Rekordid on korraliku elu ja võistluse tagajärg (on muidugi veel palju teisi tegurisi, need on vaid päämised), sünnivad teadmatult, eneselegi ootamatult. Nii ei teadnud Lossmann Ant-verpenis enne jooksu aimatagi ette oma hiilgavat tagajärge ja Klumbergi odavisked on harjutusil, kõige suurema pingutusjuures, 5—10 mtr. võistlussaavutustest vähemad. Kevadel Rootsi võitlema sõites hüppas Klumberg raskelt kõrgust 165 ts., kuna Stadioonis ta vaevata 180 ts. kõrguselt üle lendas. Rekordid ei olegi

nii õudsed ja kohutavad, tulge ainult lähemale, õppige tundma rekordisid ja tingimusi milles nad seatud! Et midagi eitada, on tarvis ennem teda tundma õppida. Hoidke spordist eemale seda neetud

keskpärasust, ärge tulge teda torkima, kääridega nüsima ja ümmarguseks, libedaks tegema. Vastasel korral lõikate tal jalad alt, nagu skoutingulgi, meil kord kihama löönd.

Sport ja elukutse.

Dr. med. M. Brustmann, Saksa kehaharjutuste ülikooli dotsent Berliinis.

„Berliner Tageblatt'ist“ tõlkinud H. T.

Pääliskaudsele vaatajale näivad kehaharjutused üldse ja sport, s. o. võistlus-harjutused eriti, täitsa ettevaatamatu jõuraisk olevat. Et päaleselle innukad kehaharjutused ja eriti auahne sportimine suuremat väsimust võivad esile kutsuda, mille kõrvaldamine argipäevaks igakord võimalik ei ole, võib järgneda teatud roidumus oma elukutses, töös. Juhusel kui see veel raske, tüütav tegevusala peaks olema, vastandina lõbusaile kehaharjutusile, tuleb ilmsiks inglaste n.n. „esmaspäevatunne“, vastikus-, väsimus- või hajameelsustunne, mis mõningaid ettevõtjaid kehaharjutuste ja spordi vastasiks teeb.

Mõistliku sportimisega on sellest, sagedasti kohasest, etteheitest järeldus tehtud. Hoolsa treeningu läbi harjutatakse saavutusvõimega ühes ka vastupanemisevõimet, nii et suuremad pingutused järelmõjudeta kannatatakse ja ettevõtjail töökahjude üle kurta ei pruugi, küll aga rõõmustada vähenevate haigusjuhuste kestvuse üle, oma teenijate suurema vastupanemisevõime ja parema kehahoolitsemise tõttu. Isikute juures, kelle kehaharjutused ainult lõbususabinõuna on, leidub sagedamini kui hoolikalt treenerivail sportlasil oma vastupanemisevõimest üleastumist, iseäranis turistel, sõudmatkajail, jalgrattasõitjail, jalgpalli- ja hokkeimängijail, mis ka järgneva tööpäeva peale kahjulikult mõjuvad.

Sportlises praktikas on väsimuse eemaldamiseks ja värskuse kiirendamiseks Kola't tarvitatud. Siiski on kahjulike tagajärjega pruugitud sportlistes ringkondades iseteadvalt mitmesuguseid abinõusid. Embdeni, Riesseri, von Noordeni ja t. uurimused on tõendanud, et teatud soovorhapu soolade lisamine toitusesse tagajärjekalt saavutus- ja vastupanemisevõimesse mõjub. Kui „Recresal“ turule ilm-

olid need soovorsoolad oma katse praktiliste nõuete kohaselt tõendand. Sportlises otstarbeiks olen ma aine „Adastra“ kokkusäädnud, mis teadusliste eksperimente ja suurimate sportlaste katsete järel mitte ainult saavutust kahjutult individuaalse võimalikkuse piirini ei tõsta, vaid ka puhkust nii suurel määral jõudsustab, et sportlise väsimuse kahjulik mõju kutsutöös on kõrvaldatud.

Päale selle keemilise tee, toitmise kaudu, võib väsimuse eemaldamiseks ka mehaanilist, massaaži näol, tarvitada. Abinõudest, kehaharjutusile iseäranis soodsatest, on praktikas väljaarendatud sportline massaaž, mis saavutusvõime tõstmisele ja väsimuse eemaldamisele kaasa aitab, vastandina arstlise massaažile, mis haigusilmuvusi kõrvaldama peab.

Sportlist massaaži tarvitatakse aga kahjuks veel liig vähe, spordiharrastajate ja juhatajate kartusest, et ainult õpetatud massöörid seda teha võivad, keda aga alati käepärast pole. Ometigi on aga massaažiks tarvilikud võtted nii lihtsad ja kergesti õpitavad, et kellegil põhjust ei oleks sellest oskusest enese ja sõprade pärast ära öelda.

On ainult tarvis õiget ettekujutust sportlise massaaži põhimõttest. Kogemusel mida ma mitmete tuhandete sportlaste vereringjooksu uurimisel omandanud, tõendavad, et orgaan, mis sportlise pingutuse kestvusel kõige enam koormatud saab, süda on. Mida rängem, kestvuse poolest, sportline saavutus oli, seda suurem oli võrreldes teiste kehaosadega süda, ja mida suurem väsimus oli, seda kauem oli sunnitud süda kõrge vererõhmisega väsimusaineist teatud määral rüvetud lihaseid puhastama ja värsket verega varustama.

Sportline massaaž on ainult meetod, kergendav südamele seda puhastustööd. Masseerivad käed jälgivad korralikult südame tegevust, tema kokkutõmbamist ja laienemist, vere väljasurumist ja sisse-

inemist. Masseeritavad lihased võetakse käte vahele, pigistatakse tühjaks kui yamm ja lastakse jälle lahti. Seda tehakse terve lihase pikkuselt, liikudes südame poole, ja korratakse kehvast, mis kõrvaldab lihast väsimusained ja rikastab neid värskete verega, peatselt saavutusvõimes avalduvaga. Käe- ja jalalihasid võib hästi sõrmede pigistamise ja avamisega tühjendada; rinna- ja seljalihaseid aga ringitaolise vajutamise ja nende all oleval kondikaval.

On arusaadav, et selleks peab teadma, missugused lihased teatud spordialal massaaži tarvilisemalt vajavad. Üksikul spordiharrastajal, nagu turistil, alpinistil, sõudjal, rattasõitjal tuleb muidugi iseseisvalt kõiki kättesaadavaid lihaseid

värskendada, kuna koosharjutamisel parem on seltsiliste abi tarvitada.

Spordiväljel, suuremate seltside ja asutuste omil, on enamasti elukutselised massöörid tarvitada, kelle jõudu ja aega küll ikkagi kõigi nõuete rahuldamiseks ei jätaku. Juhusel, kus lühikese aja jooksul suurema hulga inimeste juures on tarvis kõva massaaži ettevõtta, tarvitatakse Lakmé elektriga töötavat aparati. See võimaldab näit. jalgpalli- või hockeematshi vaheajal terve meeskonna kiiret, kuid kõva läbitöötamist, massööri üliväsitamata. Ka mitmesugused sõudmis-, atleetika- ja ujumisseltsid võiksid hää eduga, saavutusvõime tõstmiseks ja soovimata järelmõjude kõrvaldamiseks, nimeetatud aparati kasutada.

J ä ä p a l l .

Mängu nimetus ja iseloom.

K. Malten.

Et mitmelgi spordimehel, kes jääpalli mängib, tegelikult teadmata, missugune selle mängu õigem nimetus, toon selgituseks järgnevad read, niisama ka — välja maal tarvitusel olevatest nimetustest ja mängu iseloomust.

Lää pääl mängitavaid pallimänge võib jaotada kolme liiki: bandy, seitsmemeheline jääpall ja jäähokkey. Nimetatud mängu mängitakse igas riigis oma taktika ja tehnikaga, ja tarvitatakse mitmesuguseid abinõusi. Nende arenemiseks etendavad teadagi suurt osa looduslised ja geograafilised tingimused. Määrused on ühesugused, peale bandy, kus need igal maal, kus teda mängitakse, isesugused on. Ka bandy's ei ole suuri lahkuminekuid määrustes, nii et maad kes bandy's isekeskes võistlevad, määruste kohta kokku lepivad. Et bandy kõige lähemal Eesti jääpallile seisab, toon tema iseloomust maades, kus teda mängitakse, mõned read.

Rootsi on bandy kodukoht, sealt viidi ta Venemaale ning hiljem Soome. Rootsis mängitav bandy on Eesti jääpalli sarnane, nimelt mängitakse ainult mööda jääd, kepid on aga teistsugused, nad on kerged ja tehtud ühest puust. Kepi jäädpuutuv koht on sirge, kuna meil Soome kõvera otsaga keppi tarvitatakse. Pallid on Rootsis väiksed, kõvad, mille tõttu

nendega õhumängu, harva ette tuleb. Soome sai bandy (soomekeeles jääpall), nagu tähendasin Rootsist. Et Soomes väga hääd tingimused mängu edendamiseks (looduslik jää ja pikk tali), sai bandy paari aastaga nii kõrgele, et liiduvõistlus Rootsiga, olgugi juhulikult, mineval aastal Soome kasuks lõppes. Soomes mängitavas bandy's on ühendatud jää- ning õhumäng. Soome pallid ja kepid on samad mis meilgi.

Vene mängul on juba suuremaid lahkuminekuid bandy'st. Mõni aasta tagasi mängiti alles Tallinnas eht Vene hokkey't madalate väravatega, nii et kõik Eesti jääpallimängijad teda tunnevad. Eesti jääpall on praegu ülemineku astmel, Vene hokkey'st — Soome bandy'ks.

Norras on ka viimasel ajal hakatud bandy't mängima, kuid enamasti mängitakse sääl

seitsmemehelist jääpalli.

Seitsmemehelises jääpallis on koosseis järgmine: üks väravavaht, kaks kaitsjat ja neli ajajat. Mänguvälja mõõdud on vähemad kui bandy's, mängu algatakse vahekohtuniku poolt, palli käest väljale kukutades, mille järel pall mängus on. Of-side on ka teisiti kui bandy's, nimelt püsib pall mängus, kui kaks vastast ees on, mitte kolm nagu bandy's. Väravad on samasugused kui meilgi. Seitsmemehelist jääpalli mängitakse Norras, Rootsis, Saksamaal, Schveitsis, Tsheho-Slovaakias ja Belgias.

Jäähockey

on eelnimetatud mängudest täiesti erinev. Mängivad seitse meest ja kohtade jaotus on sama kui seitsmemehelises jääpalliski. Palli asemel tarvitatakse neljakandilist kummiplaati, mida lüüa ei tohi, vaid ainult lükata. Mängust ei ole ta ennem väljas kui mäng lõppenud on, sest et külgede ja otste juures seinad on, mille vastu palli võib lüüa. Ka võib värava taga mängida, mis seinast paar meetert eemal asub. Värav on madal, nii kui vene jääpallis tarvitusel olev. Määrustes on ette-

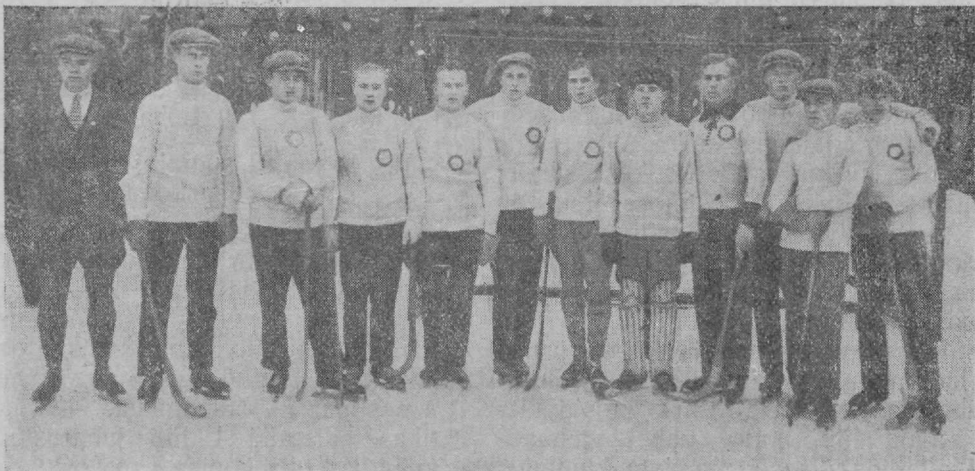
nähtud, et plaati ei või eelpoolseisvale kaasmängijale edasi anda, vaid ainult siis, kui ta andjast tagapool seisab, ning alles siis edasi jookseb. Kepid on pikad ja ühest puust nagu Rootsis. Liurauad on kõikidel mängudel ühesugused, meilgi Prantsusmaal, Belgias, Tsheho-Slovaa-keid mängitakse: Kanaadas, Ühisriikides. Prantsusmaal, Belgias, Tsheho-Slovaa-kias, Rootsis ja ka Saksamaal. Järgmises „Spordilehe“ numbris Eesti jääpalli (bandy) tehnikast ja taktikast.

Tänavune jääpall.

Tali algas tänavu vara, mis võimaldas ka meie jääpalli meeskondel treeninguga aegsasti algust teha. Meie paremad ja ka ainsad, peale koolide omi, jääpalli meeskonnad senni olid Tallinna Sport ja Kalev, kuna see aasta neile veel kolmas — Tallinna Tennis- ja hockey-klubi — juure sigines, mille rühm Kalevi liikmeid asutasid. Sport'i meeskond on kava-kindlalt soomlase Eklöf'i juhatusel harjatusi pidand, mille tõttu ka tehniliselt mitmeti on edenend ja valmind, kuna Kalev ja Jääpalli klubi isekeskis sagedasti harjutusmatshet on löönd. Ka maakondes ja teistes linnades on kuuldavasti jääpalli meeskonde asutatud ja abinõusid muretsitud, kuid nende tegevusest puuduvad veel kindlad andmed. Esimeseks avalikuks jõukatseks kujunes matsh.

Helsingi Jalgpalli klubi ja Sport'i vahel, pühapäeval 18. detsembril. Hel-

singi Jalgpalli klubi on mineva aastane Soome meister, kuid ei esinend oma õiges koosseisus, mängis osalt teise komando meestega. Siiski oli nende mäng ühetasane, nobe ja võimakas. Meie meeskonnad, kes on õppind mängima väiksetel väljadel, ei ole senni rõhku pannud nobeda edasiliikumise peale, mida nende suurimaks puuduseks tuleb pidada ja kohe palli lahtilöömistel keskkohast ilmsiks tuli. Soomlased võtsid kohe ägeda pealetungimise ette ja viisid palli „Sport'i“ värava alla, kus korratu rüselemine tekkis. Kestab mõni minut ja pall veereb kõikide pealtvaatajate meelepahaks väga pikaldaselt, väravavahi Paali jala ja väravapuu vahelt, väravasse. Teised goalid tulevad juba kergemini, parem äärmine toob palli nobeda jooksuga värava alla, kus keskmised teda mõõdukalt võrku toimetavad. Ka spordi tormajateliin-

Helsingi Jalgpalli Klubi meeskond.

teeb vahel õnnestavaid läbimurdeid Soome värava alla, kuid väravasse juhitud pallid püüab väravavaht külma rahuga kinni. Ainult kord õnnestab Tellii nurgalöögist antud palli väravavõrku naelutada. Poolaeg lõpeb 7 : 1. Teisel poolajal esineb „Sport“ edukamalt, isäranis paistab silma Eklöf hää vedamis- oskusega, liikudes vahel palliga üle terve välja, saadetud pealtvaatajate kiiduhüüetega. Ka Paal, Tell ja Bromann esinevad Soome ajajateliini vääriliselt, kuna Burmeister oma jala vigastuse tõttu suurt midagi teha ei saanud. Nõrgavõitu oli ainult poolkaitse ja osalt kaitsegi. Ka kokkumäng viimastel, niisama tervel meeskonnal jättis paljugi soovida. Lõpu- resultaat jääb 13—4.

lõpeb 3 : 0. Teine poolaeg läheb ka samas jõudude tasakaalus läbi, olgugi et Kalevi kaitsjate pead auravad ja kõigest hingest vehivad, kuna Soome omad vahel üle poole väljagi julgevad tulla. Hääd olid Kalevil — Ever, Härjapea, Röks.

Helsingi Jalgpalli klubi meeskonna koosseis :

Saarinen
Siimes Pylvänen
Leppä Tulikunen Kanerva
Talonon Pietiläinen Pekonen Tammissalo
Lappalainen.

V. S. Sporti meeskonna koosseis :

R. Paal
Klumberg Stunde
Turgan Saulmann Üpraus
Broman Eklöf Paal Tell Burmeister

Moment võistlusest Helsingi Jalgpalli Klubi ja Tallinna „Spordi“ meeskondade vahel.

Helsingi Jalgpalli klubi ja Kalev.

Soomlaste siinviibimise võimalust kasutas ka Kalev, proovides oma meeskonna jõudu. Mängu juures peab arvesse võtma soomlaste eelmise päeva väsimust, mis Kalevile soodsamad mängutingimised andis ja mängu lühemat aega (30 + 30 min.). Kohe, nii kui pall välja keskkohalt lahti lüüakse, viiakse ta esimese õhinaga Kalevi goali. Oletatakse mängu väga suure kaotusega lõppevat. Kuid mängu jätkamisel selgub soomlaste väsimus nõrgemas pealetungimises, mille hävitamisega Kalevi poolkaitse ja kaitse üsna hästi hakkama saavad. Mäng areneb üsna ühetasaselt. Veidi nõrk on ainult Kalevi ajajateliin, kuigi vahel vastase värava alla jõutakse, ei suudeta kindlaid lööke selle peale teha. Esimene poolaeg

E. S. S. Kalevi meeskonna koosseis :

Kull
Trubok Ever
Röks Härjapea Pessa
Villemson Ostrat Niggol Liljencrantz
Luha.

Mis arvavad soomlased meie jääpalli meeskondest.

„Helsingin Sanomat“ es kirjutab keegi Äksä võistluse kirjelduses muu seas: Kuulu järel pidid Eesti meeskondes mängima mitmed vene jääpallikuulsused, mispärast ka kokkupuutumist ärevusega oodatud. Leitud aga Sport'i meeskonnas 9 eestlast ja 2 soomlast. Eestlaste taktikas paistnud Eklöfi juhatust. Mõned mängijad olla kepiga üsna osavasti ümber käinud ja näidand paiguti ilusatki mängu.

Üldse ei olla jätnud aga nende mäng hääd muljet, rippudes liialt vale mänguviisi küljes.

Väikene tagajärg Kalev'iga rippund osalt väsimusest ja ka sellest, et Kalev mängind nelja poolkaitsjaga. Kalev olla Sport'ist palju järel. Hääd tahtmist olla mõlemil meeskonnal, kuid kuluda veel palju aega enne, kui kumbki selts pääseda soomlaste kõrguseni jääpallis.

Sport—Kalev'i

vahelist matshi teisel jõulupühal ei tule tõsiselt võtta, vaid ennem pühadeaegse

vahepalana. Võistluses oli Sport'il selge ülekaal. Siiski löi esimese goali, olgugi juhuliselt, kalevlane Liljencrantz, mis kalevile ka ainsaks jäi. Sport löi esimesel poolal 5 ja teisel 1, nii et terve mäng 6 : 1 Sport'i kasuks lõppes. Tuleb tähendada, et mitmed kalevlased iseäranis loiult ja lohakalt mängisid. Parem mees oli neil seekord Luha, ka Härjapea oli harilikus hoogus. Sport'ist on head, nagu alati, Paal, Tell, Stunde. Ka uus värava-vaht paistis silma oma kindlusega ja julge iseteadvusega. H. T.

Bibliograafia.

„Jõud ja ilo“.

Spordi, kunsti, kasvatus, ilukirjanduse ja naljasisuline kuukiri (1).

Toimetajaks on võimlemisõpetaja J. Adamtau ja nagu eessõnast selgub, olla ajakiri võimlemisõpetajate häälekandjana mõeldud.

Lehe siht on aga õige kindluseta ja ebamäärane, öeldakse — ei huvita ju kõiki noori üksi jalgpall, jooksud, hüpped, visked, toores poks jne., vaid peab pakuma neile ka midagi, mitte ainult ka midagi, vaid igale tema maitsekohaselt väärtuslisemat. Mis on aga see midagi, seda ei ütle toimetaja ja ei selgu ka käesolevast lehest, mis on õieti mingi kirju kogu arusaamatusi. Kuidas seedida näit. J. V-B kirjutust „Kehalise ja vaimlise kultuuri rööbasjooned“, „Tvo - steppi“ sarnaste illustatsioonidega, „tantsu ja plastika“ kalendrisabalise akkompanimendiga.

Peatan veidi selle J. V.-B. kirjutuse, kui nimetatud lehe väärtuslisema osa juures. Ei ole raske J. V.-B.'s vana tarapiitlast ära tunda, olgugi et tema kirjutust tublisti kirjavigadega soolatud on. Ta leiendab ikka vana lugu: „Et terven kehan väga nuri vaim võib pesitada, seda leiaks iga psükiater, kui ta kõikide ilma-meistrite vaimu ulatuse reviderimisele võtaks, väikest analüüsi tehen.“ Kust võtab I. V.B. selle julguse? On tal kunagi kokkupuutumisi olnud mõne ilma-meistriga. On tal teada, et väljamaal rõhuv enamus sportlasi, üliõpilased ja kõrgema haridusega isikud on, nende hulgas muidugi ka ilmameistrid?

Edasi leiame: „Spordi rekordinn aga

kultuuri näha, noh see on küll vähenõudliku inimese enese lohutus. Siis oleksime küll vaesed ja mõni neegririik võiks sead suhten palju kultuuririkkam olla.“ Miks ei ole aga see siis tegelikult nii, et kõik ilmameistrid neegririikidest oleksid. Elus näeme hoopis vastupidist: ilma kultuurilised keskkohad — Pariis, London, Room, Nev-Jork, Berliin, Stockholm ja teised, on ka sportlase liikumise keskkohad, kuhu ka peaaegu kõik ilmarekordid langevad. Sellest järeldame, et sportlaseks suursaaduseks on haridust ja intelligentsi tarvis. Ei puudu ka neegri ja indiani ilmameistrid, kuid lähemalt vaadates leiame, et nad üliõpilased on. Kui aga neegririigid Europa omadega kultuuriliselt ühele tasapinnale jõuavad, ei kahtle ma sügugi, et kõik ilmarekordid sinna veerevad. I. V.-B. leiab veel pilkamisväärilist: „Vaene Soome, kui sinu kultuuri toeks oleks ilmameister-maadleja — rätsepp Antila.“ Analoogilisi kultuuri tugesid võib ilma kunsti ja kirjanduse ajaloos küllalt leida ja need ei ole siamaani kellegi pilkelauaks sattunud. Rätsepp võib minu arvates samuti terve mõistuse ja hääde vaimuannetega olla kui arstki, olgugi, et ta oskus kääridega ümberkäimises lihtsam on.

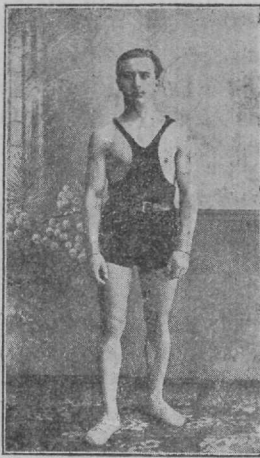
Lehe ülejäänud osal ei ole midagi pakuda, ühtki värsket, uut mõttejupikest, ei spordist ega millegist muust. Mis käesolevas lehes spordiks, kunstiks, kasvatusseks või ilukirjanduseks võib nimetada, jääb mulle arusaamatuks. „Naljasisuline“ on ta vast küll, kaanest-kaaneni. Kuid ka see nali on mage ja tõsiste asjade kulul nalja teha ei ole kuigi auväärt ülesanne. H. T.

Meie tõstjad.

Nagu teada, peetakse aprillikuul Tallinnas üleilmlisi tõstevõitlusi. Nendel võistlustel on lootusi meie oma sportlastel suurema eduga esineda, esimesele kohale pääseda, milleks meie hiiglasammega edenevad tõstjad tõenduseks (Antwerpeni olümpiamängudel jäid eestlased kolmandale kohale). Et meie laiemaid ringkondi tutvustada meie tõstjatega, toome igas spordilehes tõstjate pilte ja lähedaid eluloo kirjeldusi.

Alfred Schmidt

on Tallinna s. s. Kalevi liige. Sündinud 1898 a. Tallinnas. Sportlist tegevust algas 1916 aastal Tallinna „Olümpia“

A. Schmidt.

seltis raskejõustiku ja pikamaa jooksudega. On omandanud võistlustel järgmisi kohti:

1916 a.	T. s. s. Olümpia, maadluses	III. auh.)	Kerges kaalus, alla 165 naela
1917	„ „ K. s. Valvaja	III. „)	
1918	„ „ „	II. „)	
1919	„ „ „	I. „)	
		II. „)	Keskkaalus, alla 183 n.
1920	„ Helsingi atleediklubi	I. „)	
	„ E. s. s. Kalevi	I. „)	Sulgkaalus, alla 146 1/2 naela
	„ „	I. „)	
	„ Olümpiamängudel Antwerpenis	II. „)	
1921	„ Kalev Tartu	II. „)	

Pääle selle on ta kaks korda maratoni jooksus Tallinnas võistelnud, kord neljanda ja kord viienda auhinna omandades. Parem aeg oli tal 3 1/2 tundi.

Antwerpeni olümpiaadil oli ta kõige parem tõstja omas kaalus, kuid pidi II kohaga selletõttu leppima, et üks tõste ebaõnnestas.

Praegu on Schmidt hiilgevormis. Avaidame tema praegused paremad tagajärjed, mis saavutatud ühe päevaga:

rebimine ühe käega ..	160 n.
tõukamine ühe käega	212 n.
rebimine kahe käega	188 n.
surumine kahe kõega	196 1/2 n.
tõukamine kahe käega	256 1/2 n.

Kokku 1013 n.

Need on tagajärjed mida ükski sulgkaalu mees senni ilmas veel kätte ei ole saanud. Loomulikult on Schmidt meie tulevane ilmameister. Selleks jõudu!

I. Thomson.

Väljavõte Eesti Spordi Liidu tõstmismäärustest.

Eesti Spordi Liidu poolt on vastu võetud tõstmismäärused, mis meil senni tarvitusel olevast tõstmisviisist erinevad ja mille järel üleilmlisi tõstevõistlusi mõeldakse korraldada. On tarvilik, et meie võistlejad juba aegsasti uue tõstmisviisiga ära harjuksid, milleks tähtsamad kohad määrustest toome. Jaanuari kuus peetavil Kalevi tõstevõistlustel käsitatakse juba uusi määrusi.

§ 7. Võistlus korraldatakse kahe päeva

jooksul, kas kahe ehk kolme korraga (järguga). Esimesel juhusel tõstetakse esimesel päeval: kahe käega surumine, ühe käega rebimine ja ühe käega tõukamine ja teisel päeval: kahe käega rebimine ja kahe käega tõukamine. Teisel juhusel tõstetakse esimese võistluspäeva õhtul: ühe käega rebimine ja tõukamine, teise päeva lõunal kahe käega surumine ja õhtul: kahe käega rebimine ja tõukamine.

§ 13. Iga eritõstet lubatakse kõigil võistlejail kolmes raskuses teha, kusjuures iga raskusega on kaks katset lubatud.

§ 14. Kõik kolm raskust määrab võistleja ise oma äranägemise järel, kusjuures esimene raskus peab ülemkohtunikule enne võistluse algust teatatud olema ja järgmised ennem, kui keegi võistlejaist on uue raskusega katset teinud.

§ 15. Võistlus sünnib igas kaalus, ülesantud normide järjekorras, kusjuures kõige vähema normi ülesandja võistlust alustab.

Märkus: Normide ülesandmise korra määramiseks võib soovikorral loosi tõmmata.

§ 16. Viievõistluse juures määrab võidu kõigi viie tõste summa. Juhusel kui kahel auhinnasaajal jääb ühesugune summa, tõstetakse kahe käega tõukamine uuesti, lisades kummagi viimase raskusele 2,5 kg. juure. Kui mõlemid lisatud raskuse peaks ülestõstma, lisatakse uuesti sama palju juure. Juhusel kui kumbki uut raskust üles ei peaks tõstma, vähendatakse seda 2,5 kg. võrra. Üleüldse saavutatakse siin selgus 2,5 kg.-lise juurelisamisega ehk vähendamisega.

§ 17. Soovi korral võib võistlejal tõste juures kunni kaks assistenti olla, kes aga kuidagi võistlejat ega kangi puutada ei tohi.

§ 18. Tõstet alates peab kang lamama tasasel alusel, paraleel joonel õladega ja jalge ees.

§ 19. Kangi peab ülestõstetult iga tõste juures vähemalt 3 sek. fikseerima, kusjuures jalad tulevad õlade laiusel hoida. Kangi ei tohi alla lasta enne kohtuniku sellekohast märkust.

§ 20. Iga ebaõige tõste on maksvuseta, kuid loetakse kui niisugune.

§ 21. Kangi kergitamine maast poole sääreni loetakse tõsteks, kuna siiski lubatud on kangi tasakaalu leidmiseks kunni 5 cm. kergitada.

§ 22. Keelatud on põlvede või kätega maad puutada või kuhugile toetada, väljarvatud toetamine vaba käega põlvele ühe käega tõstete juures.

§ 23. Ainukene õige tõstmisviis on:

a) Ühe käega rebimine. Tõste peab ühe liigutusega sündima, s. o. kang algasendist peatamatult üle pea sirgele käele viidama. Pikaldane maaskükitamise kangi ülesrebimisel on keelatud.

b) Ühe käega tõukamine. Tõste

teostatakse kahe võttega, vastupidise käega ühe käega tõukamisele: 1) maast õla- või rinnaasendisse ja 2) õla- või rinnaasendist üles sirgele käele. Tõstmise juures võib ainult üht kätt tarvitada, kuna õla või rinnaasendi saavutamiseks võib kangi rinnaga aidata. Rinnalvõtmisel ja ülestõukamisel on kestev maaskükitamine keelatud, niisama ka pikaldane paendsurumine õlalt.

Märkus: Kangi on lubatud rinna ehk õla asendist ilma mahapanemata mitu korda järjest ülestõugata juhusel, kui esimene katse ei õnnestaks. See loetakse ikkagi üheks tõsteks.

c) Kahe käega tõukamine. Tõste peab algasendist (nii kui ühe käega rebimiselgi) peatamatult tehtama, kohe sirgetele kätele. Järelsurumine on keelatud. Niisama ka pikaldane maaskükitamine (nagu eelpoolgi).

d) Kahe käega tõukamine. Tõste teostatakse kahe võttega: 1) maast rinnaasendisse ja 2) rinnaasendist üles sirgetele kätele. Mõlemid võtted peavad ühe liigutusega tehtud saama ja peatamine põlvede juures või mujal, niisama ka ülestõukamisel on keelatud. Kang loetakse rinnalvõetuks, kui käerandmed on ümberpööratud. Järelsurumine on keelatud. Rinnaasendis võib kang rinda ja õlgu puutada. Pikaldane maaskükitamine (nagu eelpoolgi) on keelatud.

Märkus: Kangi on lubatud rinnaasendist ilma mahapanemata mitu korda järjest ülestõugata juhusel, kui esimene katse ei õnnestaks. See loetakse ikkagi üheks tõsteks.

e) Kahe käega surumine. Tõste teostatakse kahe võttega: 1) maast rinnaasendisse ja 2) rinnaasendist üles sirgetele kätele. Rinnalvõtmise sünnib nii kui kahe käega tõukamiselgi, kuid kang peab rinnal vähemalt 3 sek. liikumatalt seisma ja ülessurumiseks ei tohi mingit hoogu anda. Niisama ei tohi jalad surumise ajal paigalt liikuda (kannad peavad kindlalt maas püsima) ja ülemine keha silmanähtavalt seisakut muuta, ega põlvi nõtkutada.

§ 24. Tõsted, mis käesolevate määrustega kokkukõlas ei ole, annuleeritakse, kuid loetakse kui niisugused katsena.

Mitmesugust.

15-aastast sportlise tegevuse juubelt

pühitseb homme meie tuntud sportlane Arthur Kukk. Ta tegevus on väga mitmekesine olnud, algades uisutamise ja jalgrattasõiduga, on ta hiljem kaldund hoopis vastupidistele aladele, maadluse ja poksile. Lähemas numbris toome tema tegevusest pikema kirjelduse. A. K. mõtleb ka käesoleval talvel oma vanal erialal — uisutamisel, Eesti esivõistlustel esineda. Soovime talle omalt poolt õnne haruldase juubeli puhul meie oludes ja edu oma tegevuse jätkamiseks sennise püsivusega!

Suusavõistlused Narvas.

4. detsembril s. a. korraldas Narva spordiselts „Kalev“ suusavõistlused oma seltsi liikmete vahel. Suusavõistlused olid esimesed sellesarnased Narvas. Võistluseks oli kaks maad: 100 ja 500 meetrit. Ilm kui ka lumi kaunis hääd, kuid siiski ei olnud hõlbus sõita, sest mõned kohad olid liig paljad. See takistas suusatajaid, viib jalad laiali, mis muidugi tagajärgede peale tuntavalt mõjub. Võistlejaid oli kuus.

Tagajärjed järgmised:

100 meetrit.

1. Utt ajaga 28,3 sek.
2. Kivistik 28,5 sek.
3. Lugenberg 32,1 sek.

500 meetrit (otse maal).

1. Utt ajaga 2 m. 41,9 sek.
2. Kivistik 2 m. 46,3 sek.
3. Lugenberg 2 m. 59,7 sek.

Toim. märkus: Peab tähendama, et suusavõistluste korraldamine nii lühikese maa peale soovitav ei ole ja kusa-gil ei praktiseerita. 100 m. juures näit. võib algajate juures muutuda lihtsaks rabelemiseks, kus stiili ega sammu pääle sugugi tähelpanu ei saa pöörda. Soovitavam on just pikemaid maid võistluseks valida, mis võistlejaid sunniks harjutama tasase hoo, kuid õige stiiliga, — ja terviselt paremini mõjuks. Alla 5 km. ei maksaks võitluskavasse üldse võtta.

Esimesed uisuvõistlused Helsingis

olid Uuel Aastal. Tagajärjed olid

500 m. jooksus:

1. Danska 47,8 sek.,
2. Skutnab 48,1 sek.,
3. Malmberg 50,2 sek.,

5000 m. jooksus:

1. Skutnab 9 m. 10,2 sek.,

2. Bergström 9 m. 25 sek.,

3. Danska 9 m. 33 sek.

A. K.

Valitsuse toetussummad spordile Prantsusmaal.

Nagu „Sportblatt“ist näha, on Prantsuse valitsus 1922 aasta eelarves spordi toetuseks näinud 8½ miljoni franki. 1921 aastal olnud see 2.300.000 franki, millal seda tarvitand järgmised organisatsioonid järgmiselt: võimlemis- ja sõjaväe ettevalmistamis ühingud 600.000 fr., jalgpalli-liit 100.000 fr., rugby 40.000 fr., poks 80.000 fr., jalgrattasõitjate liit 90.000 fr., kergejõustik 100.000 fr. See kõik olla riigi spordikommisaraari, Henri Pathé, energilise tegevuse tagajärg.

Berliini kehaharjutuste ülikool

töötada suure eduga. Läänud semestril olla üle 2300 kuulaja olnud. Kavas olla: poks, uisklemine, jalgpall, naise keheline kasvatus (Mensendieck'i süsteem), hokkey, kergejõustik, rütmiline võimlemine ja tants, maadlemine, sõudmine, ujumine, suusatamine, vehklemine, turnimine ja rändamine. Vastava kuulajate arvu leidmisel olla ka ratsutamine, tennis, vibulaskmine ja rahvatantsude kursused kavas nähtud. Märtsi lõpul algada purjetamiskursus.

Kas ei oleks meil soovitav mõnda arsti sportlise erihariduse omandamiseks sinna saata, usume asja tähtsus ja kasu on kõigile selge?

Kuulitõukaja — poksitshempioon.

Nagu „Idrottsbladet“ist näha, mõelda tundud Soome kuulitõukaja, olümpiaadi-võitja Ville Pörhölä, omale uut eriala võtta, nimelt poksi. Pörhölä olla üldse tähelpanemisväärta oma mitmekülgsusega, olla hää eduga esinend hoota hüpetes jne. Dempsey kuulsus olla vist selle sammule põhjust annud.

Sportlased!

Kas olete tellind juba „Eesti Spordilehte“ 1922 aasta peale? Kui veel mitte, tehke seda aegsasti, sest käesoleval kuul saadetakse aastatellijaille ilmund Eesti Spordi Liidu ja maadlusmäärused lehe hinuata kaasandena koju kätte. Tehke ka oma sõpradele selgeks spordi ja sportlise kirjanduse tähtsus ja soovitage neile tellida „Eesti Spordilehte“.

50 mk. kuus ei käi kellegil üle jõu.